

A közművelődési intézmények által kínált lehetőségek felhasználása osztályfőnöki nevelő munkámban

Az osztályfőnök feladata, hogy a tanulóközösség nevelésében résztvevő iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőkkel kapcsolatot építsen, nevelő hatásukat koordinálja.

Ennek érdekében a gyermekek szabad idejét szerveznie kell. A szabadidős foglalkozások pihenésre, játékra, élmények gyűjtésére, a gyermekek érzelmi életének kibontakoztatására, egyéni gyűjtő és hasznos munkák végzésére, a társas kapcsolatok gazdagítására és a közösségi életben való mind cselekvőbb részvételre hivatottak. A jól szervezett és tervezett szabadidős programok kiegészítik, elmélyítik, továbbfejlesztik a tanórak nevelő hatását, s a nevelőtevékenység egységes rendszerének kialakítását biztosítják.

Olyan lehetőségeket aknázzunk ki, amelyek segítik és ösztönzik a kisdobosok mozgalmi életét, sokirányú kapcsolatot teremtenek a gyermekek számára az iskola közvetlen társadalmi környezetével. A szabadidős programokba jól illeszkednek a közművelődési intézmények által nyújtott lehetőségek. Már a tervező munkában keressünk és teremtsünk találkozáspontokat az osztályfőnöki órák láncolata és a mozgalmi foglalkozások szervezett tanulói tevékenysége között.

Teremtsünk szinkront a napközi otthon évi foglalkozási tervével, az iskolán kívüli nevelési tényezőkkel (közművelődési intézmények programjával). Tervező munkánk épüljön az iskola köznevelési koncepciójára, azt bontsa le közösségünk sajátosságaira.

Hogyan építem fel osztályfőnöki tervem? Már a tervezés időszakában koordinálok azt osztályom napközis nevelőjével. Vannak olyan témák, ahol a napközi előkészít, segít az előzetes tanulói tevékenység megszervezésével, vagy hozzájárul az órát követő tanulói tevékenység végeztetésével, hogy az ismeretek beépüljenek a tanulók szokásrendszerébe. Ilyen téma:

- Az egészséges életrend, napirend
- A jó pajtási kapcsolatok
- Lakóhelyünk múltja és jelene
- Környezetünk védelme, szépítése

A szülői munkaközösség vezetőivel közösen dolgozzuk ki, mely tevékenységek megoldásában tudnak feladatokat vállalni. Vannak olyan témák, amelyek feldolgozásában jelentős a szülők szerepe.

- Így:
- Az egészséges életrend, napirend
 - Iskolán kívüli kulturálódás
 - A szabad idő hasznos eltöltése

Két témát meghívott szülők közreműködésével dolgozzunk fel.

A „Hazánkban béke van” című foglalkozást katona szülő vezeti. Rendkívüli hatással van ez a gyerekekre. A szemléletes képek katonáink életéből a fegyelmeczett-ségre, kitartásra motiválnak.

„A felnőttek munkája” című témát patronáló szocialista brigádtag közreműködésével tárgyaljuk meg. Megelőzi, majd követi ezt a foglalkozást üzemlátogatás. Mely

benyomásokat szereznek itt a tanulók a munkáról, megismerik a különböző foglalkozásokat. A munka produktumát maguk előtt látják. Meggyőződhetnek, hogy a jó munkavégzéshez kitartásra, fegyelemre, erőfeszítésre van szükség. A látottakat, tapasztaltakat tanóra keretben – környezetismereti órán – kisdobos akciók keretében jól tudjuk hasznosítani. Olyan ösztönzők ezek a lehetőségek, hogy hatásukra a gyerekek is tevékenykednek. A kulturális intézmények nyújtotta lehetőségek kiaknázásába jól kapcsolódnak a szülők. Viszik a tanulócsoportot közös színház, mozi és hangversenylátogatásra. Kirándulások alkalmával látogatják a múzeumokat is.

Igen jól kamatoztatható „az egy őr, egy család” akció. Színesek, sokrétűek, tartalmasak ezek az összejövetelek, az élmény a gyerekek számára maradandó. Korábban a „Három nemzedék” találkozóját természetvédelmi környezetben rendeztük meg. Tudatosította ez a program a természet védelmének fontosságát, felkeltette a tanulók igényeit a természetjárás és megismerés iránt. A játékos versenyeken együtt versengett itt felnőtt – gyerek, s együtt örült a sikereknek is.

A tanulás és munka iránti igényt, szeretetet, anyanyelvi kultúrájukat fejlesztik a szabad időben rendezett vetélkedők, gyűjtő és versengésekkel járó játékok. A közművelődési intézményekben (Katona József Ifjúsági Könyvtár, Katona József Múzeum) rendezett vetélkedőkre való felkészülés során széles körű tájékozottságra tesznek szert tanulóink, s maradandó emlékekkel gazdagodnak.

Az iskolán kívüli nevelési tényezők között jelentős szerepet töltenek be a közművelődési intézmények, amelyek jól ösztönöznek a szabad idő tartalmas eltöltésére. Programjukat, mivel nem éves tervezésben kapjuk, folyamatosan építem be. Jól segíti munkám a közművelődési csoport irányító, tervező munkája. Az iskolai összekötők az intézmények programjáról részletes tájékoztatást adnak, így módomban áll válogatni a lehetőségek felhasználásában.

Az olvasás megszerettetését, az olvasóvá nevelést ösztönzik a könyvtári látogatások.

A múzeumok kiállítási anyaga jól segítette oktatási céljaim elérését. A településről, a múltból kiállított képsorok kapcsolódnak a tananyaghoz, s sok új ismerettel gazdagítják a tanulókat.

Nagyon hasznosak a régmúlt időről összehozott kiállítások. Pl.: A kecskeméti tanyák című kiállítás, mely visszavezette őket a múltba. Megismertette elődeink életét. Jól illeszkedett a környezetismeret építészeti anyagrészéhez. Segítik a látottak a tanulók kiegészítését, elmélyítését, s felkeltik igényüket a múzeumlátogatások iránt.

A Megyei Művelődési Központ egyre több lehetőséget kínál az alsó tagozatos tanulók foglalkoztatására. Megtekintettek itt a tanulók rajz, játék, és sok más kiállítást. Részt vettek népitánc-tanításon, játékkészítésen. Önmagában a sokoldalú, közös tevékenység folyamatos gyakorlása is lehetővé teszi, hogy a tanulók megszokják a kulturált viselkedést, a közösségi élethez, annak szabályaihoz való alkalmazkodást.

Környezetvédelmi óráinkat a Kiskunsági Nemzeti Parkban tartjuk. Tavaszi és őszi időszakban felkeresünk természetvédelmi területet, ahol közvetlen szemléltető lehetnek a környezetvédelmi munkának. Téli időszakban foglalkozásainkat a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósági épületében szervezzük. Az előadó szemléletes diaképek segítségével mutatja itt be a közvetlen és a távolabbi környezetünkben fellelhető nemzeti értékeinket. Az órákat követően sokkal nagyobb lelkesedéssel kapcsolódnak gyerekeim az iskolaközösség által szervezett környezetvédelmi munkába. A tisztasági önjáratokat rendszeresebben, öntevékenyebben indítják, jobban felfigyelnek a környezet-szenyező negatív jelenségekre.

A Naiv Művészek Múzeumának kiállítási anyaga, a Képcsarnok bemutatói, iskolák által megrendezett egy-egy kiállítás (hangszer, bórdíszmű, faintarzia, grafikai,

szóttések) a művészetek különböző ágaiba engedi bepillantani a tanulókat, s egyéni kezdeményezésekre ösztönzi őket. A tanulók által készített produktumokból megrendezett kiállítás „Szabad időmben teszem” címmel jól bizonyítja az élmények alkotásra ösztönző hatását. A szabad idő hasznos eltöltésére jó ötleteket ad az „Ötletvásár”. A felelősök összegyűjtik a tanulók ötleteit, rendezik az ötletvásár elnevezésű táblán. Itt minden tanuló saját igényének megfelelően vásárolhat ötleteket. Nagyon sok segítséget adnak ezek az ösztönzők a változatos ajándéktárgyak elkészítéséhez, s természetesen a szabad időt is jól kitöltik.

Tanulóim szabad idejükben szívesen sportolnak, vállalkoznak vidám versengésekre. Iskolánkban az időnként megrendezésre kerülő „Mozog a család” tömegsport vetélkedő ezt a kedvet még fokozza.

Osztályom tanulóinak többségét a szülők rendszeresen viszik országjáró túrákra, ahonnan képes levelezőlapokat küldenek az osztálynak. Visszatérve, a látottakról beszámolnak társaiknak. Az ismertető és a képekből összeállított tablók felkeltik az érdeklődést hazánk szép tájainak megismerése iránt. A gyerekek ösztönzésére egyre több szülő kapcsolódik be a kulturált szabad idő eltöltésébe.

Tanulóim a gyermekújságokat rendszeresen igénylik. Az olvasottakról „Kisdobos” és „Pajtás” hírek címmel beszámolnak. Forgatják a Kecskeméti Műsorfüzetet, ajánlásokat készítenek programokra, rádió és televízió műsorokra.

Összegezve: Az iskola és közművelődési intézmények által irányított szabadidős programok jól szolgálják a tanulók sokoldalú személyiségfejlesztését. A szervezés időt és nagy körültekintést igényel, de eredménye vitathatatlan.

A gyermekek közvetítésével hatást gyakorolnak a szülői ház életmódjára. Így az iskolán kívüli életükbe beépítve folytatódnak a nevelő által megalapozott, illetve kialakított művelődési szokások.

Az orosz nyelv tanítása az általános iskola 4. osztályában

A Módszertani Közleményeknek ez a kiadványa az orosz nyelv oktatásához kíván segítséget nyújtani. A könyv célja kettős. Egyrészt a 4. osztályban beinduló nyelvoktatást, másrészt pedig a nyelvtanítás különböző területein végzett tanári munkát kívánja elősegíteni. Így a kötetet nemcsak a 4. osztályban tanító kollégák forgathatják haszonnal, hanem a felsőbb osztályok tanárai is. A szerzők – az akadémikus egyetemi tanártól az általános iskolában tanító tanárig – arra törekedtek, hogy a tanulmányokban az elméleti és gyakorlati ismeretek szerves egységet alkossanak.

A kötet ára: 39 Ft. Megrendelhető postai levelezőlapon. Cím: Módszertani Közlemények Kiadóhivatala, 6725 Szeged, Hámán Kató u. 25.